RADIOS RURALES INTERNATIONALES

Dalajɛ 121
Sugu : Baro ani ŋɔgɔn sɔsɔ baro baroladiyabaga fila cɛ
Seputanburu kalo san2022

Sɛnɛkɛlaw bi se ka bɛrɛbɛn cogo min na wagati yɛlɛma ɲa Burukina Faso

---

Ɲayirasɛbɛ ka lase arajoso wangolibagaw ma

Wagati yɛlɛma bi faratiw cɛma minw bi Burukina Faso sɔrɔ ta ɲataga ni jama ta adamadenya nagasi. Wagati yɛlɛma bi ni nɔjugubau ye sɛnɛ kan, jama 20% ka se 90% jigi bi min kan ka ɲanamaya ani ka dumukafa kɛ ko gwɛni ye.

Lɔnnibagaw b'a yira k'o sani san 2050, dɔ bi na fara wagati gwan hakɛ kan k'a ta 0,9°C ka se 1,3°C ma Burukina Faso. U fana da bi se a ma ko sanji nako dantɛmɛ ani sanji ko damana taw bi na kɛ. Ka bɛrɛbɛn wagati yɛlɛma ɲa, sɛnɛkɛlaw ka kan ka bɔ hakilinanw ma k'u yɛrɛ labɛn a kama.

Nin arajo masalabolo bi wagati yɛlɛma ɲafɔli kɛ Burkina Faso kan k'a ta sisan ka se san 2050 ma. A fana bi bɛrɛbɛn fɛrɛ nani walanwalan, o min ko ra lɔnnibagaw minw bi baara la Pɔsitidamu wagati yɛlɛma ɲininiw PIK baarabolo la, olu bi ni kunadiyaba ye ka kunnawolo sɔrɔ cogo min na mɔgɔ bi se ka lɔ kelen kan wagati yɛlɛma juguw ɲa : Ji funfunko, ka tɛgɛ fara ɲɔgɔn kan dugukolo ɲuma ladon ko ra, sɛnɛfɛnw fisamanw, ani ka baara kɛ ni wagati yɛlɛma cikɛdaw ta kunnafoliw ye.

K'aw to arajoso wangolibaga ye, aw ni aw ta baarakɛɲɔgɔn dɔ bi se ka nin masalabolo kalan aw ta arajoso baro kɛ tuma na. N'o tɛ, kunnafoli minw b'a kɔnɔ aw bi se ka hakili kura ta o ra ka weleweleni baro kɛ walima mɔgɔɲinika baro ra ni sɛnɛkɛla lɔnnitigiw ye walima lɔnni ŋana dɔw ye.

Nin masalabolo bi ɲasin damana ta ra Burukina Faso sɛnɛkɛlaw ta hakili ɲumanw nawagati yɛlɛma ta fan fɛ. A fana bi cogo ɲuman di sigidakolatigɛrikɛlaw ma k'a kɛ jusigilan ye ka latigɛri nafamanw kɛ.

N'aw bi baara kɛ ni nin arajoso masalabolo ye aw ta ɲininiw sababu ra walima k'aw yɛrɛ dɛmɛ kamɔgɔɲinika barow labɛn, aw bi se ka nin ɲinikaliw lase sɛnɛkɛlaw walimalɔnniŋana dɔ wɛrɛw ma :

- Aw ta jatiminɛ ye jumɛ ye wagati yɛlema tagabolo ra aw ta mara kɔnɔ?
- Nin bɛrɛbɛn labɛn fɛrɛ nani minw walawalan na nin masalabolo kɔnɔ, aw bi se ka baara kɛ ni jumɛ ye?
- Aw ta miriya ra, mun lo b'a kɛ mɔgɔ caama ti sɔn ka baarakɛ ni simansiw fisamanw yeani bɛrɛbɛn fɛrɛ wɛrɛw ye hali k'a sɔrɔ o nafa ka bon kosɔbɛ?

Arajoso masalabolo nin donkili, daminɛ kuma ani kuma laban mɛ ko : Miniti 20

SFX : BARODAMINƐ KUMA NIN DONKILI YE

BAROLADIYABAGA 1 : Aw ni yantuma ani aw nako ɲuma an ta baro la. Bi, an bi na kuma ka taga wagati yɛlɛma kan o min bi ni nɔ ye ni a bi taga ra ka kɛ ni nɔ ye Burukina jama ta sɛnɛ minɛbolo kan. Fana, an bi na hakilijagabɔ kɛ bɛrɛbɛn kɛrɛnkɛniw kanminw laɲinini losɛnɛkɛlaw fɛ.

BAROLADIYABAGA 2 : Ɔhɔn, Alemaɲi jamana ta tɔn min bi wele Pɔsitidamu ɲinini barabolo PIK, min bi baara kɛ wagati yɛlɛma faratiw kan, o ye lɔnni ɲininiw kɛ ka ɲinilikali fila kɛ : A fɔlɔ, wagati ka teli ka yɛlɛma cogo jumɛ Burukina san tan cama cama nataw ra? A filanan, sɛnɛkɛlaw bi se ka yɛlɛma jumɛ lo kɛ u ta sɛnɛkɛ cogo ra walisa ka bɛrɛbɛn wagati yɛlɛma tagabolo ɲa ani k'a gwɛya ko dumuni ni sɔrɔ dafalen b'u fɛ k'u ta gwaso mako ŋa ?

BAROLADIYABAGA 1 : A bi ne fɛ i ko wagati yɛlɛma na Burukina Faso ka ban.

BAROLADIYABAGA 2 : Ɔhɔn. Wagati yɛlɛma na Burukina Faso, a do bi ye sandji nacogo ani yɔrɔ gwan ko fɛ san 1988 ni san 2006 cɛ,yɔrɔ gwanko hakɛ san jatiminɛ, dɔ fara la o kan 0,27°C. Ja fana sɔrɔ la jamana nin na san tan sigiyɔrɔ caman kɔnɔ san 1970 ani san 1980 tuma la.

BAROLADIYABAGA 1 : Yala, lɔnnibagaw minw bi Pɔsitidamu ɲinini baarabolo ra olu ye ɲinini minw kɛ, o b'a yira cogo min na wagati bi na yɛlɛma Burukina Faso ka ta sisan ka se san 2050 ani o kɔ wa?

BAROLADIYABAGA 2 : Dɔ ka teli ka fara lon o lon yɔrɔ gwanko hakɛya kan k'a ta 0,9 °C ka se 1,3 °C ma. An ka teli ka tile 308 kɛ funtɛniba ra ani ka su 270 kɛ funɛnɛ kɔnɔ k'a ta sisan ka taga se nin san kɛmɛ dafako ma. Dɔ ka teli ka fara sanji nakojugu kan ka ta sisan ma ka se san 2050 hali ka tɛmɛ o kan.

BAROLADIYABAGA 1 : O bɔni lo ɲanasisi jatiminɛw ma sigida sigibagaw fɛ, o minw ye jamana sɔrɔ jusigilan ye. O kɔlɔlɔw ye jumɛ ye sɛnɛ kan?

BAROLADIYABAGA 2 : Ka kaŋa ni lɔnnibagaw ta labɛn ye, sɛnɛfɛnw dɔ i ko saŋɔn, binbiri ani kaba bi kɛ fasamanw ye ka tɛmɛ niyebe kan wagati yɛlɛma ɲa. Binbiri sɔrɔ bi na dɔgɔya walima a bi to a cogo ra, o tuma binbiri bi sɛnɛ yɔrɔ minw na olu fanba bi to u nɔ na. Yɔrɔ minw ka ɲi saŋɔn ani kaba sɛnɛ naolu bi to o cogo ra fana, hali k'a sɔrɔ kabasɛnɛ bi bɔra a nɔ na ka ɲasin baŋafan fɛ. Nga, ka kaŋa ni lɔnnibagaw ta fɔta ye, yɔrɔ minw bi bɛn niyebe sɛnɛ ma, olu bi na dɔgɔya wagati nata ra. Niyebe tina se ka kɛ fasaman ye yɔrɔ gwan ko ɲa, n''o y'a sɔrɔv a

kelen lo bi sɛnɛna yɔrɔ la ani yɛlɛma t'a ra ni sɛnɛfɛn wɛrɛw ye.

BAROLADIYABAGA 1 : Yala minɛbolo bi sɛnɛkɛlaw ye k'u bɛrɛbɛn nin lahalaya kuraw ɲa wa?

BAROLADIYABAGA 2 : Ɔhɔn. Pɔsitidamu ɲinini baarabolo ye fɛrɛ jɔnjɔn nani bɔ kɛnɛ kan ka lɔ kelen kan wagati yɛlɛmaw ɲa. A fɔlɔ ye ka mɔgɔw sen don dugukolo ladon ko ra k'a kɛ a ɲumaman ye, o bi wele fana GIFS. GIFS ye danadana hakilinantaw ye minw b'a to dugukolo fagani k'a lafisaya sɛnɛ ta fan fɛ, ka sinsin ji kafo ko ra, ka ji woyoko ani dugukolo fagako dɔgɔya. Fɛrɛ filananw ni sabananw ye ji funfunko ani simansiw fisamanw ye. A laban, wagati cogo kunnafoli baarabolo w bi se ka sɛnɛkɛlaw dɛmɛ ka latigɛri gwɛniw kɛ ka wagati cogo faratiw dɔgɔya. O fɛrɛw bi na dɔ fara sɛnɛ, sɛnɛkɛlaw minw bi baara kɛ ka lu balo dɔrɔn, olu ta bɛrɛbɛn kan wagati yɛlɛma ŋa. An bi na kuma o kan an ta baro tigɛda filanan la.

BAROLADIYABAGA 1 : I bi kuma nin fɛrɛ nani nunu kan, i da ma se wagati yɛlɛmaw ta nɔfɛko ma bɛgɛnw kan. A nɔfɛkow ye jumɛ ye nin baarada la ani u bi se ka bɛrɛbɛn cogo jumɛ?

BAROLADIYABAGA 2 : Burukina bɛgɛnbalo ye 13 % lo ye jamana ta sɔrɔfɛn yɛlɛmabaliw ra (PIB). Nga, wagati yɛlɛma bi ni nɔfɛkow ye bɛgɛnbalo kan. Dɔ bi bɔ la bɛgɛnbalo kɛnɛw kan ani bɛgɛnbalobin bi dɔgɔya ra fana. Ɲanasisi ra, wagati nata jatiminɛ b'a yira ko bɛgɛnbalo kɛnɛ minw bi ɲi, olu labilali bi na taga ɲa ka dɔgɔya jamana kɛnɛ lajɛni bɛ la. Bɛgɛnbalolaw bi na taga ɲa ka gwɛlɛya sɔrɔ k'u ta bɛgɛnw balo. Bɛgɛnbalola minw bi munumnu, olu bi na diyagoya ka tagamaw kɛ sanga ni wagati bɛ n'u ka bɛgɛnw ye jamana yɔrɔ bɛ la ka bɛgɛndumuni ani ji yɔrɔ ɲini. Fana, sɛnɛ bi na kɛ bɛgɛnw tagama siraw la. Wa, bɛnbaliya min bi yen ni sɛnɛkɛlaw ye, o ka teli ka taga ɲa.

BAROLADIYABAGA 1 : Bɛgɛnbalolaw bi na se ka kɛ fasamanw ye cogo jumɛ?

BAROLADIYABAGA 2 : Bɛgɛnbin tigɛko bɔ ni lo jigisɛmɛ fɛrɛ ma ka se ka bɛrɛbɛn wagati yɛlɛma nɔfɛkow ɲa. O bɛgɛn bin bi tigɛ ka mara. O bi bɛgɛnbin nin kɛ ɲumaman ye, k'a caya, k'a labilali lafisaya tilemana la ani ka bɛgɛnbalo caya ni a kungonin jɛniko faratiw dɔgɔya kelen. O cogo la, lɔnnibagaw ni sɛnɛkɛlaw ye wagati ɲumanw bɔ kɛnɛ kan ka bin tigɛ : k'a ta uti kalo tile fɔlɔ ka taga ɔkutɔburu kalo tile fɔlɔ la. A kɔrɔsi ra k'a lɔn k'o bin min bi tigɛ o wagati la, o ye ɲanaman.

BAROLADIYABAGA 1 : An lamɛbagaw, cɛ fara muso kan, an se ra an ta baro tigɛda fɔlɔ dan ma, o min tun ɲasin na sɛnɛ ko ma, o tun bi kuma ka taga sɛnɛkɛlaw ta bɛrɛbɛn fɛrɛw kan wagati yɛlɛma ɲa. An ya lɔn cogo min na wagati yɛlɛma na Burukina Fasoani a bi na taga ɲa ka cogo min na ka tɛmɛ yɔrɔ gwan ko ani sanji nako farya ko fɛ.

An hakili bi wagati yɛlɛma tagabolo ra ani Pɔsitidamu ɲinini baarabolo bi a laɲini ko fɛrɛ nani ka ta ka se ka bɛrɛbɛn kɛ, an kuma na teliya ra o kan. An bi na bɔ o kala ma nin wagati surun lafiɲɛ tɛmɛni kɔ.

SFX : WAGATI SURUN DONKILI LAMƐ

BAROLADIYABAGA 1 : Aw segiko ɲuma nin baro la min bi ɲasin cogo min na Burukina Faso sɛnɛkɛlaw bi se k'ubɛrɛbɛn ka ɲa wagati yɛlɛma ɲa. O wagati yɛlɛma bɛrɛbɛn fɛrɛw ɲumaman dɔ ye dugukolo dugukolo ladonko k'a kɛ a ɲumaman ye mɔgɔw sen donni bi min na walima GIFS. Wa, GIFS ye mun ye?

BAROLADIYABAGA2 : GIFS ye hakilinanta lajɛniw ye minw bi sinsin sanji kafoko kan ka jiwoyo ni dugukolo tiyɛ dɔgɔya. GIFS bi cogo di ka dugukolo lafisaya sɛnɛ ani sɛnɛ lafisaya tubabu nɔgɔ ani farafin nɔgɔ dilanko ka fara sigida hakilinantaw fɛ.

BAROLADIYABAGA 1 : Baara waleya tuma na, GIFS bi kɛ zayi, demi luni, jiwoyokɛlɛw, jisɛnsɛn danmisɛnmanw, bɔgɔdan minw dilan na ni bin ye walima ni bin dama ye. Aw bi se k'o bɛrɛbɛn hakilinantaw pereperelatigɛ an lamɛbagaw ye wa?

BAROLADIYABAGA 2 : Ɔhon, ni jusudiya ye! Mɔsi kan na, zayi kɔrɔ ye « ka kɔn k'i yɛrɛlabɛn. » O ye ka dingɛ minsɛniw sɔgɔ dugukolo fagani kan sanmiya daminɛ tuma la. O wow walima dingɛw waga bi ta cm 20 ka se cm 40 ma, a duɲan bi ta cm 40 maka se cm 50 ma, a bi jaɲa ni ɲɔgɔn ye k'a ta cm 40 ka se cm 150 ma. Zayi bi se ka dɔ fara binbiri sɔrɔ kan ka se 600% Burukina Faso maraw bɛ ra, kɛɲɛkan fan fɛ yɛrɛ.

Demiluniw ye wow ye minw bi sɔgɔ, u waga hakɛ bi se mɛtiri 2 ɲɔgɔn ma, a duɲa bi ta cm 15 ka se cm 20 la. Demi luni kelen kelen bi jaɲan ɲɔgɔn na mɛtiri segi ɲɔgɔn. O hakilinanta fila nunu ye ka sanji kafo walima k'a siɲɛ ka demɛ kɛ walisa dugukolo minw faga ra kosɔbɛ, k'olu lakuraya. Farafin nɔgɔ, ɲamaɲama ani bɛgɛnbo farali zayi ani demi luniw kan, o bi dɔ fara a nafaw kan.

Jiwoyokɛlɛ ye hakilinanta dɔ ye ka dugukolo lakuraya.

BAROLADIYABAGA 1 : A bi ten, fɛrɛ lo min bi dugukolofaga kɛlɛ, o ye ka kabakuruw gwan gwan ɲɔgɔn na ka kɛnɛ lamini. O kabakuru jasa nin kundama ye cm 25 ani a waga ye cm 35 ka se 40 ma a jusigilan na tuma cama. Kabakuru jasa minw bi wele fana kabakuru cii bi dɔ bɔ jiwoyo fanga kan dugukolo, la, ka jidon lafisaya dugukolo kɔnɔ, dugukolo sɛnɛta fagako ji ani fɔɲɔn sababura, a bi dɔ bɔ o la. Burukina Faso sɛnɛkɛla cama bi baara kɛ ni zayi, jiwoyokɛlɛ, farafin nɔgɔ ani bɛgɛn boɲɔgɔn fɛ u ta forow la k'u ta dugukolow lakuraya ani k'u ta sɔrɔ lafisaya.

BAROLADIYABAGA 2 : Jisɛnsɛn danye bɛrɛbɛn fɛrɛ dɔ ye fanan. O ye lɔrifɛnw ye ka dugukolo fagako kɛlɛ, u janɲa bi ta cm 30 ka se cm 50 ma, u bi lɔ jigijigi lo kan. U wagako ye u janɲa sigi yɔrɔ fila walima saba lo ye, a kuncɛ panparanin lo. Sɛnɛkɛlaw bi jisɛnsɛdanw lɔ ni biriki karininw walima kabakuruw ye minw boɲa bi danadana.

Jisɛnsɛn dan cogo fila lo bi yen. A kelen bi ni binminsɛmanw ye, o laɲini lo kɛnɛw kan ji bi woyo minw na kosɔbɛ. A tɔ kelen ti ni binminsɛnw ye, o laɲinin lo kɛnɛ panparaninw kan. Baara bi kɛ ni jisɛnsɛn danw ye sahɛli, Nɔri, Santiri Nɔri, Santiri, Pilato Santirali maraw la ka dɔ bɔ sɛnɛkɛ dugukolow fagako la.

BAROLADIYABAGA 1 : An kuma na fana ka taga binladon walanw kan. U ye mun ye?

BAROLADIYABAGA 2 : U ye ka bin ladon dugukolo kɛnɛw kan jigijigiw la k'a waga kɛ mɛtiri duru ka se mugan ma, u bi turu kɔ dagbolo ra walima foro kɔnɔ. Bin ladon walanw bi dɛmɛ kɛ ka kɔ dagolow dugukolo fagako sɛgɛsɛgɛ tuma min na baara bɛ kɔli ni lo walima kɔrɔsini lo sɛgɛsɛgɛ. U ye fɛminsɛnw, kɔnɔw ani bɛgɛnw dogoyɔrɔ fana ye. Lidenw ni fɛnminsɛn wɛrɛw bi kɛ binladon walanw na ka fiyelen dilan ani ka dɔ fara sɛnɛfɛnw kan a lamini la.

BAROLADIYABAGA 1 : Binjalanla do?

BAROLADIYABAGA 2 : U ye hakilinanta min bi kɛ ka sɛnɛfɛnw kɛrɛfɛ dugukolo datugu nin bin ye. A bi se ka kɛ yɔrɔ bɛ. Binjalanla ni bin ladon walanw bi ni nafa cama ye. U b'a to dugukolo bi lakuraya ani u bi dɛmɛ kɛ ka jijakobali.

BAROLADIYABAGA 1 : GIFS bi minɛbolo sɔngɔ nɔgɔma di sɛnɛkɛlaw ma ka sanji siɲɛ ani ka dugukolo faganinw lakuraya.

SFX : ARAJOSO BARO KƆRIN

BAROLADIYABAGA 1 : Minɛbolo ɲuman sabanan ka bɛrɛbɛn kɛ wagati yɛlɛmaw la, o ye jifunfun ye. I b'o jifunfun kɔrɔ walanwalan.

BAROLADIYABAGA 2 : Jinfunfun ye kɛcogo ye ka ji tilan tilan sɛnɛfɛnw kan walima dugukolow kan walisa ka fɛnfalenniw dɛmɛ. Jifunfun cogo saba lo bi yen : Kɛnɛkan jifunfun o min na ji bi jɛnsɛ dugukolo kan ; jifunfun min bi kɛ ka ji bon bon walima k'a kɛ fiɲɛdigi ko fɛ, ani jitɔntɔn o min na ji bi taga danifɛnw la.

BAROLADIYABAGA 1 : Tuma caama, jifunfun bi kɛ kɛnɛ minw kan, o ka dɔgɔ walima o ti tɛmɛ ɛkitari fila kan. Tuma caama, sɛnɛkɛlaw bi baara kɛ ni senapɔmpi ye ka ij sama ka taga sɛnɛfɛnw la hali k'a sɔrɔ wagati dɔ la o bi baara kɛ jisamamasinw ye, bolora masinw walima jifunfungongonw ye. Sɛnɛkɛla dama dɔrɔn lo bi se ka jifunfun minɛ dakabanw sɔrɔ.

Sɛnɛkɛla dɔw minw bi ni cogo ye bɛrɛ ye olu bi baara kɛ jikafoyɔrɔ minsɛnw ye. I bi na o ɲafɔ cogo jumɛ?

BAROLADIYABAGA 2 : Jikafoyɔrɔ minsɛnw laminin lo ni dan ye min kundama ti se mɛtiri 10 ma tuma caama. Jamana nin tileben ni baɲafan cɛ, o jikafoyɔrɔw tilancɛ ni kɔ bi ji mara san kuru bɛ la.

Kɛɲɛkanfan fɛ, a ti se a tilan saba ma. Sɛnɛkɛlaw bi baara kɛ ni o jikafoyɔrɔw ye jiko degunw ɲa samiya tuma la, ani ka nanfɛnw sɛnɛ tilemana la. Sɛnɛkɛlaw dɔw b'a fɔ ko dɔ bi fara u ta kaba sɔrɔ kan ka se kilogiramu 1489 ɛkitari kelen na jifunfun sababu la. Ani o sɔrɔ caya ko bisigiw bi taga ɲa fɔ san 2050.

BAROLADIYABAGA 1 : Nga jifunfun bi ni gwɛlɛya dama dɔw ye. Ka baara kɛ ni ji ye k'a dan tɛmɛ, o bi se ka dɔ bɛ dugukolo sanfɛ ji ani a jukɔrɔ ji lacaya la. Tubabu nɔgɔ ani tubabu fura wɛrɛ baara bi se k'a kɛ u bi kafo jikafo yɔrɔw la Ji mako bi se ka nan ni bɛnbaliyaw ye. A laban na, ka ji funfun kɛ ni jiwoyobali ye, o bi se ka to banaw minw bi sɔrɔ ji sababu ra, o ka wili, i ko kunfilatu, kɔnɔboli walima sisitomiyazi.

BAROLADIYABAGA 2 : Jifunfun degun dɔ ye ko mɔgɔbarikatan dɔw bi ni gwɛlɛya ye ka baara kɛ n'a ye o suguya, o sigicogo furu ta fan fɛ, o ta sii hakɛya walima o ta kɛnɛya cogo kama. Tuma caama, o wolomani bi kɛ musow lo kan. Misali la, tuma dɔ la musow bi ni gongonw ani managongonw lo ye k'a sɔrɔ cɛw bi baara kɛ ni tiyow ani jisamamasinw ye.

An lamɛnbaga mandiw, ɲinikaliw b'aw fɛ wagati yɛlɛmaw kan ani cogo min na sɛnɛkalaw bi se ka kɛ k'u yɛrɛ labenwa? A ka di an ye k'aw ta mankutuw sɔrɔ. Aw y'an wele walima ka bataki ci an ma (AW YE ARAJOSO NIN TA NƐGƐJURUSIRAW DON YANI). Ni jaabiliw ti an bolo yɔrɔnin kelen, an bi na lɔnnikɛla ba dɔ sɛgɛrɛ min bi jaabiliw ye.

BAROLADIYABAGA 1 : Aw ye to n'an ye. An bi segi ka nan sɔɔni ka kuma simansi fisamanw kɛnni minɛbolo ye yɛrɛlabɛn la wagati yɛlɛma ɲa.

SFX : DONKILILAMƐ LAFIJNƐ

BAROLADIYABAGA 1 : An segi ra ka nan k'an ta sɛnɛko baro tigɛda laban daminɛ. Simansi fisamanw fana ta ra ka kɛ yerɛlabɛn wale ye, hali k'a sɔrɔ Burukina Faso sɛnɛkɛla 10% lo bi u dan sisan.

BAROLADIYABAGA 2 : Simansi fisamnw ye falenfɛn kuraw dɔw lo ye. O bi den ka caya, a ɲumamn lo, ani a fasaman lo fɛnmisɛnw ni banaw la. Dɔw yɛrɛ bi se ka bonya ani ka mɔ teliyala. Misali la, Simansi fisamanw mayɛlɛmali bi se ka kɛ tile 45 ye k'a sɔrɔ a fɔlɔ mayɛlɛmali ye tiele 120 ye. Binbiri bayɛlɛmanin min bi wele ko Fadda, u bi se ka dɔ fara sɔrɔ kan ka se kg 380 ma ɛkitari kelen na, o min ye ko dɔ bi fara sɔrɔ kan ka gwɛrɛ 150% .

BAROLADIYABAGA 1 : O bi dɔ fara sɔrɔ kan caama min kɛ, mun na sɛnɛkala caama ti baara kɛ ni simansi bayɛlɛmaninw ye?

BAROLADIYABAGA 2 : Degun minw bi yen, an bi se k'a yira k'o ye simansiw sɔngɔn yɛlɛmayɛlɛma ye san o san. O b'a to sɛnɛkɛla bi kɛ mɔgɔlasiri ye simansiw lɔgɔ ɲa. O cogo la, simansi dɔw minw bi bɔ yɔrɔ wɛrɛ la ka nan, olu ti bɛn jamana wagati cogow ma. Tuma dɔ, a diyacogo ti bɛn a dumubagaw ma. Danifɛn fsamanw bi se ka kɛ a labilanin tɛ walima a sɔrɔko ka gwɛlɛ. A bi se ka kɛ fana a ti bɛn sɛnɛkɛlaw ta laɲini ma ani o cogo la u bi se ka dɛsɛ lɔnni na simansi fisamanw ko la.

BAROLADIYABAGA 1 : Yala sɛnɛkɛlaw minw sɔnna danifɛn fisamanw ma, dɔ bi se ka fara olu caya kan cogo jumɛ?

BAROLADIYABAGA 2 : An ka kan ka dɔ fara kunnafolifalen cɛsiri kan k'a ɲafɔ sɛnɛkɛlaw ya cogo min na simansi fisamanw bi se ka dumukafa lakandabaliya kɛlɛ o ta sɔrɔ cayako fɛ, ani u bi lɔ kelen kan ja ni fɛminsɛnw tiɲɛniw ɲa min kɛ. Simansi fisamanw bi se fana ka dɔ bɔ dumuni bana la, bawuu bi ni balofɛnnafamanyɔrɔ caama ye. A laban na, an ka kan ka sɛnɛkɛlaw kunnafoli k'a yira u ma ko simansi fisamanw bi dɔ fara sɔrɔw kan.

BAROLADIYABAGA 1 : I da se la wagati yɛlɛma kunnafolidi baarabolow ma ka kɛ bɛrɛbɛn fɛrɛ ye sɛnɛkɛlaw ma wagati yɛlɛma ɲa.

BAROLADIYABAGA 2 : A bi ten! wagati yɛlɛma ani wagati cogo kunnafolidi baarabolow labilanin lo, lanaya b'o kan ani nafa b'o la sandji ɲabɛnko, sanji caya ani a tilantilanni ko ra. Wagati yɛlɛma kunnafolidi baarabolow b'a to sɛnɛkɛlaw ka kunnafoli sɔrɔ wagati ɲuma k'u ta dugukolow labɛn ani simansi ka kan ka dan. U k'u bi nafabawu sɔrɔ la a la.

BAROLADIYABAGA 1 : Bawu, Burukina niyebe sɛnɛlaw minw ye cogo sɔrɔ k'u kan bɔ lon o lon ani san wagaticogo ɲabɛn kunnafoliw ma olu y'a ye ko dɔ fara la u ta sɔrɔ kan, kg 847 ɛkitari kelen kɔnɔ san fɔlɔ ra, k'a sɔrɔ minw ma cogo sɔrɔ ka kan bɔ u ma olu ta kɛ ra kg 685 ɛkitari kelen kɔnɔ. Kabasɛnɛlaw minw ye cogo sɔrɔ ka kan bɔ wagati yɛlɛma kunnafoliw ma, olu y'a ye ko dɔ fara la u ta sɔrɔ kan kg 84 ɛkitari kelen kɔnɔ san fɔlɔ ra, kg 87 san filan la. Ani sɔrɔ caya tagabolo ka teli ka taga ɲa ten san 30 nataw la Burukina Faso. O bi wagati yɛlɛma kunnafolidi baarabolo nafa yira.

BAROLADIYABAGA 2 : K'a sɔrɔ sɛnɛkɛla caama ti nin cogo ye ka kan bɔ san foroba ɲabɛnw ma sani samiɲa ka daminɛ. Bawu, jama 90% ɲɔgɔn ye kalanbaliw ye ani olu bi baara kɛni dalakumaw ye ani bolora telefɔniw ye. O la, nafa b'a la Burukina Faso jamana wagati cogo baarabolo ma ka dɔ fara a seko kan ka se ka kan bɔ sɛnɛkɛlaw ma ni wagati yɛlɛma makoɲa kunnafoliw ye, o minw bi se ka dɔ fara u ta sɛnɛfɛnw sɔrɔ hakɛw ani sɔrɔda kan, ani k'u dɛmɛ ka bɛrɛbɛn wagati yɛlɛma ɲa bi ani sini.

BAROLADIYABAGA 1 : An lamɛbaga mandiw, an bi gwɛrɛ la an ta masalabolo kuncɛli la. An ye lɔnni min sɔrɔ bi, an k'o bakurubafɔ.

A fɔlɔ, an b'a lɔn ko Burukina Faso maraw dɔw bi na kɛ yɔrɔ ye minw ka ɲi binbiri, saɲɔn walima kaba sɛnɛ ma, k'a sɔrɔ dɔw bi na kɛ yɔrɔw ye minw ma ɲi o ma kosɔbɛ. Nga o bɛ la, kɛnɛ min ka bi bɛn o sɛnɛfɛn kunbabaw ma, olu basiginin bi na to. Nga, dugukolow minw bi bɛn niyebe sɛnɛ ma, olu bi na dɔgɔya.

A filanan, a bi na gwɪɛya sɛnɛkɛlaw ma ka sɛnɛfɛn caama sɛnɛ. O bi dɔ bɔ u ta se la ka u ta sɛnɛfɛnw yɛlɛma yɛlɛma, o min bi nin nɔ ye dumukafa la duw kɔnɔ, gwaso baloko ani sɛnɛkɛlaw ka seko kan ka sɔrɔli kɛ.

A sabana an bi lamɛbagaw hakili jigi ko ka kaɲa ni lɔnnibagagw ye sɛnɛkɛcogo min bi ni nafaba ye ka bɛrɛbɛn kɛ ka ɲa wagati yɛlɛma ɲa, u ye ka tigɛ fara

ɲɔgɔn kan ka dugukolo ladon k'a kɛ ɲumaman ye walima GIFS, simansiw fisamanw, jifunfun ani wagati yɛlɛma kunnafoli baarabolow ye.

A nanina, a nafa ka bon ka jantolikɛ ko bɛrɛbɛn fɛrɛ kelen pe ti yen min ka ɲi jamana mumɛ bɛ la. Fɛrɛw kelen kelen bɛ bi sɛmɛ ni sigiyɔrɔ cogo ye.

A laban na, a nafa ka bon ka sɛnɛkɛlaw labila lɔn wagati yelɛma ma ani se min bi u ye ka bɛrɛbɛn o ɲa, o sɛmɛ ni lo u ta cɛyasira walima musoyasira ye kan, u sii hakɛya kan, u ta kalan hakɛya ani u ta kɛnɛya cogo kan.

Pɔsitidamu ɲinini baarabolo lɔnnibagaw ta kuncɛliw ye ko ye wagari yɛlɛma PIK nɔfɛkow la. O ye wagati yɛlɛma ye min makɔɔnin lo ani lɔko walew minw laɲininin lo sɛnɛkɛlaw fɛ.

Nga a ka fisa sɛnɛkɛlaw fɛ k'u kanbɔ sigida walima mara ɲanaw ma n'u b'a fɛ ka yiriw turu walima ka jifunfunsɛnɛ kɛ, ka yɛlɛma don u ta sɛnɛfɛnw la u bi deli ka minw kɛ walima ka sinsin u ta dugukolow lakanda ani a lafisayali kan. Fɛrɛ ɲumanw sɛmɛ ni lo aw ta sigiyɔrɔ ani aw sigicogo kan.

Aw bi min miiri ni nin baarabololanin nin ye, aw y'o fɔ an ye. Aw y'aw ta hakilijigi tilan n'an ye ka welelni kɛ (KA ARAJOSO TELEFƆNI NIMƆRƆW DON YAN).

BAROLADIYABAGA 2 : Aw ni ce aw ta lamɛnni na. An jigi b'a lako nin masalabolo diyara aw ye. An ta Aladeli ye k'aw ka suman caama sɔrɔ ka tigɛ ani aw ka kɛ ni cogo ɲumanw ye wagati yɛlɛmaw ɲa.

Barikadali :

A sɛbɛbaga : Wabuwe Bakuwan, Kunnafolidibaga, Dano, Burukina Faso
Segikannila : Karila Koronoyɛri, baara dɛmɛbaga Pɔsidamu wagati yɛlɛma ɲinini baarabolo la PIK sɛnɛkɛgocow bɛrɛbɛn baarakɛla kulu la.